

HE LLEGIT
NO SÉ ON

EVA PIQUER

No fan miracles,
ni falta que fa

01

CÈLIA ATSET

02

ARA

"Amb una mà esquerdada escric encara/ mil cartes que no tiro". Descobreixo els versos de Felícia Fuster mentre rellegeixo 'Els segadors' amb uns altres ulls.

La pissarra de la Taifa i altres detalls que mouen el món

El món seria una mica més gris sense llibreries com la Taifa, al carrer Verdi de Gràcia. I el món seria força menys amable sense la pissarreta de l'entrada de la Taifa, que rep els clients (i els vianants que van o tornen del cine) amb frases com aquesta: "Els llibres tampoc no fan miracles". La vaig llegir i vaig pensar, amb permís de Woody Allen, que els llibres són com els diners: no fan la felicitat, però proporcionen una sensació tan similar que resulta impossible notar-ne la diferència. Un altre dia hi van posar: "La gràcia dels llibres dolents és que difícilment es deixen llegir". Gairebé totes les sentències són de collita pròpia. "La literatura universal és una paràfrasi, tot ja està dit", em comenta el llibreter José Batlló.

"Pensar fa mal, no fer-ho és molt pitjor", hi deia fins ahir a la famosa pissarra. També hi haurien pogut escriure que viure fa mal, però no fer-ho és molt pitjor; o que estimar fa mal, però no fer-ho és molt pitjor. En qualsevol cas, tocar i remenar llibres de primera o segona mà és molt saludable. I llegir paraules que t'esgarrapen l'ànima és encara millor.

Felícia Fuster, la generació invisible i els rellotges aturats

També a Gràcia, al carrer Camps i Fabrés, es va inaugurar ahir al vespre la nova seu de la Fundació Felícia Fuster. Poeta, narradora, traductora i pintora, Fuster va néixer a Barcelona el 1921 i viu a París des del 1950. Pertany a una "generació invisible" que ha tingut una projecció pública difuminada per les circumstàncies històriques i personals. La crítica Lluïsa Julià va destacar que aquesta dona de 90 anys captivada per la cultura oriental ha aportat a la poesia una "proposta de futur", com ho demostra la incidència que té en-

tre les joves veus actuals. La Big Mama n'ha musicat poemes.

El 1984, Maria-Mercè Marçal introduïa així el llibre *Una cançó per a ningú i Trenta diàlegs inútils*, editat per Proa: "No puc deixar de remarcar la situació com a mínim il·lògica que suposa el fet que jo escrigui un pròleg per a Felícia Fuster i no a la inversa, tal com sembla demanar-ho la raó dels rellotges. I ho dic amb la recança de no haver gaudit fins avui de la seva presència entre les dones -massa poques, sí, però existents: els supervivents de què parla Tillie Olsen- que davant meu, davant nostre, i en condicions molts més desfavorables, han fet camí en el camp de la literatura." Per sort, deia Marçal, la poesia de Fuster ar-

01
ELS LLIBRES NO FAN MIRACLES, PERÒ N'HI HA QUE ET FAN PENSAR, QUE JA ÉS UN GRAN QUÈ

02
LA PINTORA I POETA CATALANA FELÍCIA FUSTER, RESIDENT A PARÍS DES DEL 1950

03
ARA ÉS L'HORA, SEGADORS, DE CONÈIXER L'AUTÈNTIC ORIGEN DE L'HIMNE

ribava "tard però no pas a deshora". Per desgràcia, fa massa anys que l'enyorada Maria-Mercè Marçal ja no pot escriure pròlegs per a d'altres dones poetes. A vegades els rellotges perden la raó.

Bon cop de falç, he dit de falç, defensors de la terra

Sempre dic que prefereixo la veritat per damunt de la felicitat dels ignorants, però aviat m'ho començaré a repensar. Ara mateix no sé si em calia saber que *Els segadors*, el nostre digníssim himne nacional, prové d'una cançó pujada de to que cantaven els joves per animar-se mentre treballaven al camp de sol a sol. Però ja no hi ha marxa enrere: el musicòleg Jaume Ayats ho explica amb detall, i amb cedé incorporat, en el llibre *Els Segadors. De cançó eròtica a himne nacional* (L'Avenç). Si Toni Soler i companyia desmitifiquen dues icones del catalanisme a l'esplèndid film *14 d'abril. Macià contra Companys*, i això no els resta importància històrica, Ayats ens mostra que l'himne oficial de Catalunya parteix d'una cançó verda, sí, però això no hauria d'impedir que en ocasions simbòliques ens faci trempar d'emoció. Com diu l'autor del llibre, ens convé estar informats per "poder decidir més lliurement què volem fer-ne, d'*Els segadors* i del nostre futur col·lectiu". Doncs au, esmolem ben bé les eines i cantem, cantem, que el món s'acaba. ♦

FRANCESC MELCÓN